

“不”(bù) nun ton deęişimi

不 bù genellikle dördüncü ton okunur, örneğin:

bù + birinci ton

不说汉语 bù shuō Hànyǔ Çince konuşmuyor

bù + ikinci ton

不白 bù bái beyaz değil

bù + üçüncü ton

不好 bù hǎo iyi değil

Ancak arkasında dördüncü tondan bir ses gelirse 不 bù ikinci ton okunmalı.

bú+dördüncü ton

(1) 我不是中国人。

Wǒ bú shì Zhōngguó rén.

Ben Çinli deęilim.

(2) 我不姓王。

Wǒ bú xìng Wáng.

Soyadım Wang değil.

I. Yalın Tümceler (1): özne+fiil(+nesne)

Çince'de yalın tümcelerin yapısı şu:

özne +fiil (+nesne)

Örneğin:

Olumlu hal

我姓王。
Wǒ xìng Wáng.

我说土耳其语。
Wǒ shuō Tǔ'ěrqíyǔ.

我们都是中国人。
Wǒmen dōu shì Zhōngguó rén.

olumsuz hal

我不姓王。
Wǒ bù xìng Wáng.

我不说土耳其语。
Wǒ bù shuō Tǔ'ěrqíyǔ.

我们都不是中国人。
Wǒmen dōu bú shì Zhōngguó rén.

Çince'de zarf yalnızca fiilden önce kullanılır.

zarf +fiil

Örneğin:

他不是土耳其人。
Tā bú shì Tǔ'ěrqí rén.

他也是土耳其人。
Tā yě shì Tǔ'ěrqí rén.

他们都是土耳其人。
Tāmen dōu shì Tǔ'ěrqí rén.

他只说汉语。
Tā zhǐ shuō Hànyǔ.

II . Soru Tümceleri

Çince'de soru tuncelerinin sözcük sırası düz anlatım tuncelerinkiyle aynıdır. En sık kullanılan soru tuncce biçimi şöyle:

A. 吗 (ma) kullanılan evet/hayır soru tunceleri.

düz anlatım tuncesi + 吗 ?

Örneğin:

- (1) 你是土耳其人吗? Nǐ shì Tǔ'ěrqí rén ma?
Sen Türk müsün?
- (2) 他也是土耳其人吗? Tā yě shì Tǔ'ěrqí rén ma?
O da mı Türk?
- (3) 你们都说汉语吗? Nǐmen dōu shuō Hànyǔ ma?
Hepiniz Çince konuşuyor musunuz?

B. Seçmeli soru tümceleri. İki türü vardır:

a. X 不 X ...?

Bu tür tümcelerde 不 (bù) hafif tonla okunur.

Örneğin:

- (1) 您是不是中国人? Nín shì bu shì Zhōngguó rén?
Siz Çinli misiniz?
- (2) 他是不是中国人? Tā shì bu shì Zhōngguó rén?
O Çinli mi?
- (3) 你们说不说汉语? Nǐmen shuō bu shuō Hànyǔ?
Siz Çince konuşur musunuz?

Veya:

- (4) 您是中国人不是 (中国人)? Nín shì Zhōngguó rén bú shì (Zhōngguó rén)?
Siz Çinli misiniz? (Siz Çinli misiniz, değil misiniz? anlamı verir)
- (5) 你们说汉语不说 (汉语)? Nǐmen shuō Hànyǔ bù shuō (Hànyǔ)?
Sizler Çince konuşuyor musunuz? (Sizler Çince konuşuyor musunuz, konuşmuyor musunuz? anlamı verir)

Dikkat edilmesi gereken nokta:

X 不 (bù) X soru tümceleriyle ... 吗 (ma) kullanılan soru tümcelerinin anlamları hemen hemen aynıdır. Ancak X 不 (bù) X tümcelerinde fiilden önce “也”, “都” ve “只” gibi zarflar kullanılmaz.

b. X 还是 Y?

Örneğin:

(1) 你是土耳其人还是瑞士人? Nǐ shì Tǔ'ěrqí rén háishi Ruìshì rén?
Sen Türk mü yoksa İsviçreli misin?

(2) 你说土耳其语还是(说)法语? Nǐ shuō Tǔ'ěrqí yǔ háishi shuō Fǎ yǔ?
Sen Türkçe mi yoksa Fransızca mı konuşuyorsun?

C. Soru kelimeleri kullanılan soru tümceleri

Örneğin:

(1) 你是哪国人? Nǐ shì nǎ guó rén?
Sen hangi ülkedensin (Nerelisin)?

(2) 你姓什么? Nǐ xìng shénme?
Soyadın ne?

(3) 你叫什么名字? Nǐ jiào shénme míngzì?
Adınız ne?

D. 呢(ne) ile biten soru tümceleri. "Nasıl" anlamına gelir.

İsimli cümlecik + 呢?

Örneğin:

(1) A: 您是中国人吗? Nín shì Zhōngguó rén ma?
B: 我是中国人。你呢? Wǒ shì Zhōngguó rén. Nǐ ne?
A: 我是土耳其人。 Wǒ shì Tǔ'ěrqí rén.

(2) A: 你叫什么名字? Nǐ jiào shénme míngzì?
B: 我叫阿里。你呢? Wǒ jiào Ālǐ. Nǐ ne?
A: 我叫白小红。 Wǒ jiào Bái Xiǎohóng.

(3) A: 你说土耳其语还是说法语? Nǐ shuō Tǔ'ěrqí yǔ háishi shuō Fǎ yǔ?
B: 我说土耳其语。你呢? Wǒ shuō Tǔ'ěrqí yǔ. Nǐ ne?
A: 我也说土耳其语。 Wǒ yě shuō Tǔ'ěrqí yǔ.

Referans Sözcükleri

1. 中文 (is.) Zhōngwén Çince/Çin dili

2.	土耳其文 (is.)	Tǔ'ěrqi wén	Türkçe/Türk dili
3.	英文 (is.)	Yīngwén	İngilizce/İngiliz dili
4.	法文 (is.)	Fǎwén	Fransızca/Fransız dili
5.	普通话	Pǔtōnghuà	Standart Çince
6.	英语 (is.)	Yīngyǔ	İngilizce (dil)
7.	英国 (is.)	Yīngguó	İngiltere
8.	俄国 (is.)	Éguó	Rusya
9.	法国 (is.)	Fǎguó	Fransa
10.	美国 (is.)	Měiguó	ABD
11.	日本 (is.)	Rìběn	Japonya
12.	韩国 (is.)	Hánguó	Güney Kore
13.	华裔 (is.)	huáyì	Çin asıllı yabancı vatandaş

Kültür Notları

Çinlilerin adları soyadı 姓 (xìng) ve ad 名 (míng) olmak üzere iki bölümden oluşur. Soyadı addan önce gelir. Çinlilerin soyadları genellikle tek hecelidir (tek karakterli), ancak iki heceli (iki karakterli) olan soyadları da vardır. Adlar ise tek heceli olduğu gibi, iki heceli de olabiliyor.

姓名 xìngmíng soyadı ve ad	姓 xìng soyadı	名 míng ad
白小红 Bái Xiǎohóng	白 Bái	小红 Xiǎohóng
张林 Zhāng Lín	张 Zhāng	林 Lín

Başkaların ad ve soyadlarını sorarken, "Nǐ jiào shénme míngzì?" (Adınız ne?), "Nín guì xìng? (Soyadınız ne?) " veya "Nín zěnme chēnghu? (Size nasıl hitap edebilirim?)" diyebilirsiniz. Son iki biçim daha kibar kullanımdır.